

Vereniging voor senioren

ROCTILBURG

Samen Doen – Samen Oplossen

Sociaal-Economisch Manifest

Statenverkiezingen Noord-Brabant 2019

Vereniging voor senioren

ROC TILBURG

Overwegingen

Zorg en welzijn verdienen bestuurlijke aandacht

Het provinciaal bestuur van Noord-Brabant heeft bij de coalitievorming in 2015 een scherpe keuze gemaakt. De keuze voor economie en arbeid. Juist toen de rijksoverheid sociale vangnetten versoberde, verzorgingshuizen op grote schaal sloot, indicatiecriteria voor verpleeghuizen aanscherpte én fors bezuinigde op de thuiszorg.

Juist toen diezelfde rijksoverheid burgers en hun verenigingen uitdaagde om zelf mede vorm te gaan geven aan de gewenste participatie-samenleving.

Juist toen....., trok ook de provincie Noord-Brabant zich vergaand terug uit het sociaal domein. Met de overdracht van taken, bevoegdheden, budgetten én bezuinigingen van rijk naar gemeenten, waren zorg en welzijn niet langer een zaak van de provincie, zo luidde de redenering.

Demografische ontwikkelingen noodzaken een visie

En dat terwijl er een grote uitdaging lag, ligt en voorlopig zal blijven liggen om de ontgroening en (dubbele) vergrijzing in onze provincie gezamenlijk aan te gaan.

Vergrijzing: tot 2040 groeit het aantal mensen van 65 jaar en ouder in Brabant richting 730.000 (27,5%) ten opzichte van 470.000 (19%) in 2016. Dat is een verhoging van ruim 55%!

Dubbele vergrijzing: de hoogste leeftijdsgroepen, 75plus, groeien het sterkst. Het aantal ouderen met dementie groeit mee. Noord-Brabant telde in 2015 34.000 mensen met dementie en in 2030 naar verwachting 61.000. Van hen woont 70% nu thuis en dat wordt 80%. Tegelijkertijd verandert ook de samenstelling van huishoudens. In 2050 bestaat 42% van de huishoudens uit alleenstaanden en vooral het aantal alleenstaanden van 75 jaar en ouder neemt sterk toe.

Ontgroening: het aantal inwoners tussen 20 en 65 jaar neemt af met 7,5%. Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar blijft nagenoeg stabiel. Een gezamenlijke visie op een mogelijke aanpak van deze problematiek is nodig om een leefbare en vitale toekomst zeker te stellen.

Vergrijzing kent zijn eigen maatschappelijke consequenties

In het bestuursakkoord 2015-2019 konden we lezen dat Brabant vernieuwt, werkt, innoveert, verduurzaamt, vervoert, vergroent, verbindt, bruist en bestuurt.

'Brabant vergrijst' stond er niet tussen. Ten onrechte, want gebrek aan innovatie en versnelling in woon-/zorgvoorzieningen voor ouderen leidt tot veel meer gevolgen dan alleen die voor ouderen zelf. Er is sprake van een ketenproblematiek waar onze hele samenleving de rekening van krijgt gepresenteerd in de vorm van:

- toenemend aantal thuiswonende ouderen mét dementie en/of (meerdere) chronische ziekten
- toenemende eenzaamheid onder ouderen

- overbelasting van nu al ruim 850.000 mantelzorgers in Nederland
- stijgend ziekteverzuim onder mantelzorgende werknemers
- armoede onder mantelzorgers; een op de vijf mantelzorgers zit krap bij kas
- oneigenlijke inzet van hulpdiensten
- minder zorgpersoneel voor complexere hulpvragen
- overbelasting en uitval van zorgpersoneel
- verslechterend imago van de zorgsector
- daardoor een nog groter tekort aan zorgmedewerkers dan de nu al 190.000 vacatures
- onvoldoende doorstroming op de woningmarkt door langer thuis wonende ouderen
- onevenredige materiële/immateriële belasting jongere generaties met zorg(kosten) ouderen

Samen doen – Samen oplossen

Voor ouderen in de eerste plaats, maar ook voor mantelzorgers, hulpdiensten, zorgpersoneel en jongeren dreigt een systeeminfarct. Kenmerkend voor een infarct is dat het niet verdwijnt door waarschuwingen te negeren en ook dat hulp vaak te laat komt. Maar we kunnen het oplossen door op alle niveaus – politiek, bestuurlijk en organisatorisch – gezamenlijk op te trekken en een verwachtingsvolle en hoopgevende toekomst te creëren. Het ontstaan van krachtvolle en zorgzame gemeenschappen zijn de uitkomst van deze beweging. In een door relevante partijen gedragen manifest wordt de hand uitgestoken naar de provincie voor samenwerking, maar er wordt ook een dringend appèl gedaan op de bereidheid om gezamenlijk te gaan werken aan de noodzakelijke oplossingen.

Namens maatschappelijk middenveld

Leo Bisschops, voorzitter KBO-Brabant

Mari Vervaart, voorzitter PVGE

Cees Sprong, provinciaal coördinator PCOB

Headly Binderhagel, voorzitter Netwerk Oudere Migranten Brabant

Joëlle Tacke-Groten, voorzitter BRIZ

Theo Bisschops, algemeen directeur Zorggroep RCH Midden-Brabant B.V.

Piet Hein Jonkergouw, voorzitter PGraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric

Marjolein de Leeuw-Reulen, directeur School voor Zorg & Welzijn ROC Tilburg

Hans Jägers, voorzitter Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland

Jo Caris, voorzitter Alzheimer Nederland afdeling 's-Hertogenbosch e.o.

Ria Wijnen, voorzitter Alzheimer Nederland afdeling Midden-Brabant

Ad Vos, voorzitter Alzheimer Nederland afdeling West-Brabant

Netty van Alphen, voorzitter Alzheimer Nederland afdeling Breda e.o.

Corine de Sterke, voorzitter Alzheimer Nederland afdeling Oss-Uden-Meierijstad

Anneke Meerdink, secretaris Alzheimer Nederland afdeling Zuidoost-Brabant

Noord-Brabant, februari 2019

Vereniging voor senioren

ROCTILBURG

Manifest Samen Doen – Samen Oplossen

I Verbindende rol provincie

- Wij doen een klemmend beroep op alle politieke partijen in Brabant om na woensdag 20 maart 2019 het provinciaal bestuur weer de verbindende rol te laten vervullen die onze Brabantse samenleving verdient. In het bijzonder zal de aandacht van de provincie dienen uit te gaan naar economie, wonen, zorg en welzijn.
- In een tijd van vergaande decentralisatie van bevoegdheden en verantwoordelijkheden naar de gemeentelijke overheid, dient de provincie haar eigen positie te kiezen. Zij dient complementair te zijn aan de gemeente, waardoor de dienstverlening aan de samenleving een integraal en consistent geheel wordt.
- Een hechte en constructieve samenwerking tussen overheden onderling en tussen overheden en maatschappelijk middenveld is nodig. Die samenwerking bepaalt voor een belangrijk deel de kwaliteit van onze samenleving. Partijen dienen elkaar scherp te houden en – met wederzijds respect – elkaar aan te sporen tot innovatie, tot ontwikkeling, tot het samen kansen scheppen en tot het versterken van de veerkracht in bestuur en samenleving.

II Inzet maatschappelijk middenveld

- Provincie, gemeenten, bedrijfsleven, instellingen, onderwijs én de georganiseerde ouderen zelf en hun mantelzorgers hebben een *Brabantse* opgave. Zij worden opgeroepen nauw samen te werken en gezamenlijk te zoeken naar innovatieve oplossingen voor de sociaal-economische en maatschappelijke problemen waarvoor ouderen zich geplaagd zien en deze te implementeren.
- KBO-Brabant, PVGE, PCOB, BRIZ, PGraad Zorgvernieuwing Psychogeriatric, Zorggroep RCH Midden-Brabant B.V., School voor Zorg & Welzijn ROC Tilburg, Netwerk Oudere Migranten Brabant, Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland en de Brabantse afdelingen van Alzheimer Nederland zijn bereid zich hiervoor in te zetten. Aan hen wordt gevraagd zich open op te stellen, kennis te delen en als partner met anderen in een netwerk te willen functioneren.

III Binding met bewonersinitiatieven

- Inwonersinitiatieven die actief zijn op het terrein van wonen, welzijn en zorg moeten een plaats krijgen in de netwerksamenleving die gaat ontstaan. Zonder hen krijgen oplossingen een te gering draagvlak en worden ervaringen en expertise onvoldoende benut.
- Alle partijen worden opgeroepen deze inwonersinitiatieven mee te laten denken en de inwonersinitiatieven moeten zich aangespoord voelen van betekenis te zijn voor hun doelgroep in een bredere context dan die van het eigen inwonersinitiatief.

Noord-Brabant, februari 2019